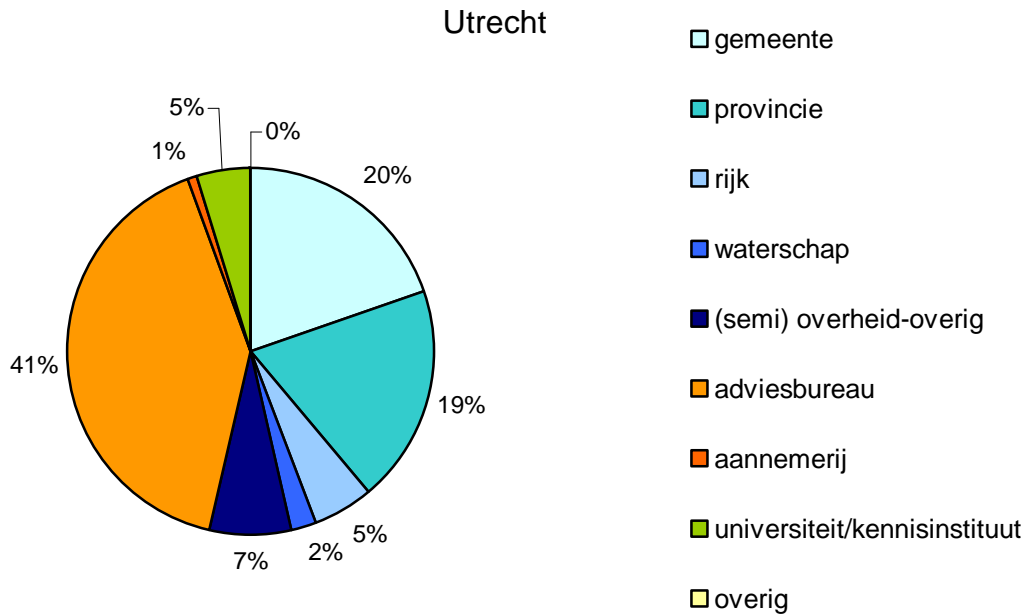

Platform bodembeheer: Bodeminformatie

12 oktober 2011 provinciehuis Utrecht

Deze Platform Bodembeheer bijeenkomst over bodeminformatie is goed bezocht door ruim 120 deelnemers. De deelnemers vormden een brede vertegenwoordiging uit de bodemsector, waarbij vooral adviesbureaus, maar ook overheden (met name gemeenten en provincies) goed werden vertegenwoordigd. (zie taartdiagram).

De bijeenkomst

Er is een trend gaande waarin verschillende organisaties en partijen vragen om bodeminformatie. Informatie die veelal in beheer is bij provincies en gemeenten. Naast bodemverontreinigingen gaat het ook steeds meer over andere bodeminformatie van bodem en ondergrond. De vraag is hoe overheden om kunnen gaan met de toenemende vraag om deze informatie te leveren zonder veel kosten te maken. Of anders gesteld: hoe overheden kunnen besparen op dataleverantie, de eigen dienstverlening verbeteren en hergebruik van de data stimuleren?

Een tweede vraag is hoe wij in het bodemwerkveld optimaal kunnen profiteren van het aanbod aan data en informatie en de verschillende nieuwe toepassingen hieromtrent. Op de platformmiddag is besproken wat speelt in het dynamische werkveld, de deelnemers konden proeven van nieuwe toepassingen en geleerde lessen vanuit de praktijk werden gedeeld.

Dagprogramma:

Tijd	Programmaonderdeel
12.30-13.00	Inloop met koffie en thee
13:00-13:05	Opening door dagvoorzitter <i>Sytske Postma (Nieuwdenkers BV)</i>
13:05-13:25	Presentatie gedeputeerde Wonen en Stedelijke Vernieuwing, Milieu, Recreatie, Water en Europa <i>Ralph de Vries (provincie Utrecht)</i>
13:25-13:45	Inleiding: waarheen leidt de weg van bodeminformatie <i>Gerd de Kruijff (directeur Uitvoeringsprogramma Convenant)</i>
13.45-15.00	Waarom is bodeminformatie van belang: drie praktijkverhalen <ul style="list-style-type: none"> • Succesvolle ketenuitwisseling <i>Isaac Bebelaar (gemeente Veere)</i> • Bouwstenen Fryslân <i>Cor de Wit en Sikke Roosma (Provincie Fryslân)</i> • Bodeminformatie voor bestemmingsplannen <i>Paul Bezemer (gemeente Dordrecht)</i>
15.00-15.30	Koffie- en theepauze
15.30-16.30	4x Parallele sessies - proef de bodeminformatie
	Sessie 1 - Ontwerptafelsessies <ol style="list-style-type: none"> Gebiedsgerichte grondwaterbescherming <i>Marcel Boerefijn en Jantine Hoekstra (Tauw)</i> Plannen met bodeminformatie <i>Linda Maring (Deltares)</i>
	Sessie 2 - Markt: proef de bodeminformatie met flitspresentaties, nieuwe toepassingen en demo's <ul style="list-style-type: none"> • De Basisregistratie Ondergrond (BRO) <i>Peter Jellema en Hans Hooghart (TNO)</i> • Serious Gaming: "Om de Put" <i>Rens van den Bergh en Almar Joing (Deltares)</i> • Kadaster: Wat kunnen we met bodeminformatie, o.a. demo Grondroedersportaal <i>Martinus Vranken (Kadaster Ruimte en Advies)</i> • Provinciaal georegister <i>Ron Wardenier (GBO/provincie Groningen)</i> • Brabantse Bodemwijzer <i>Marius van het Hoff (Provincie Noord-Brabant)</i> • Bodem4 gebieden wiki <i>Henk Puylaert (H2Ruimte)</i> • Ondergrondse planning van de provincie Utrecht <i>Frans Otto (Provincie Utrecht)</i>
	Sessie 3 - Cursus maak je eigen geoportaal met de interactieve kaartviewer <i>Andreas Hoogeveen (Royal Haskoning) en Jan Klein Kranenburg (Bodem+)</i>
	Sessie 4-Utrecht CS en bodeminformatie <i>Roelof Westerhof (Royal Haskoning) en Henk van de Berg (Gemeente Utrecht)</i>
16:30-17-00	Terugkoppeling olv dagvoorzitter Sytske Postma
17.00-18:00	Borrel

Hieronder treft u een verslag van de bijeenkomst aan.

Opening en presentaties

Dagvoorzitter Sytske Postma (Nieuwdenkers B.V.) opent de bijeenkomst heet iedereen welkom. Ter illustratie van de relevantie van het onderwerp van de middag heeft ze een artikel meegenomen uit het tijdschrift Geinside, jaargang 19, nummer 3, september 2011: uit artikel 'Crossmediaal VPRO-project verovert onontgonnen geogebied': van Heeswijk, hoofdredacteur Digitaal bij de VPRO, zegt: "De geosector zit op een schat aan datasets, maar is altijd een vrij gesloten club geweest, voor zover ik dat kan inschatten. Ik merk wel, dat ze nu ook naar buiten gaan kijken om te zien welke rol ze kunnen spelen bij de ontwikkeling van Nederland. Dat brengt een mix van zelfvertrouwen en twijfel met zich mee. Ik denk dat ze nu voor het eerst zien dat hun datasets een grote toegevoegde waarde hebben boven de directe toepasbaarheid ervan. En daar zit de twijfel, over hoe ze dat zullen aanpakken." (Nederland van Boven wordt vanaf 6 december wekelijks uitgezonden op Nederland 1.)

De organisatie van de middag heeft 12 stellingen met betrekking tot bodeminformatie opgesteld. Sytske uit dat het de bedoeling is dat de deelnemers de Stellingen 'scoren' gedurende de dag. Tijdens de terugkoppeling zal er door Sytske in samenspraak met de zaal op de 'scores' worden ingegaan.

Stellingen van 12 oktober (zie voor de toelichtingen de bijlage)

1. Heb een visie, maak een plan
2. Kijk om je heen en leer
3. Denk in netwerken, niet in hokjes
4. Markt en overheid hebben elkaar nodig
5. Maak een plaatje bij het praatje
6. Techniek is een middel, focus op het doel
7. Kwaliteit is belangrijk, maar niet heilig
8. Investeren in bodeminformatie is verdienen in de toekomst
9. "Database open u"
10. Gebruik de human-factor

Openingspresentatie gedeputeerde Wonen en Stedelijke Vernieuwing, Milieu, Recreatie, Water en Europa van de provincie Utrecht, Ralph de Vries

Gedeputeerde Ralph de Vries van de provincie Utrecht bijt het spits af. Hij geeft aan dat de bodem een onderwerp is waarvoor we niet meer onze kop in het zand kunnen steken en waarvan we de kansen én de uitdagingen helder moeten krijgen. In de provincie Utrecht staat het onderwerp dan ook zonder twijfel boven aan de agenda. Hij geeft aan dat er een verbreding speelt die vraagt om regie, om de ordening van het ondergrondse goed te regelen. De hamvraag daarbij is: hoe willen wij gebieden inrichten en hoe maken we daarbij gebruik van de schaarse ondergrondse ruimte? Daarvoor wisselt de provincie Utrecht met een drietal gemeenten en twee milieudiensten informatie uit en maakt digitale kaarten van de ondergrond. Voor de ordening van de ondergrond in brede zin heeft de provincie vooral een behoorlijke taak heeft waar het gaat om het inzichtelijk maken, het faciliteren, het bevorderen van samenwerking en het stellen van kaders. Vanwege die taken is de provincie voornemens een structuurvisie voor de ondergrond maken.

Presentatie 'waarheen met de bodeminformatie' door directeur van het Uitvoeringsprogramma Convenant Gerd de Kruif

Gerd de Kruif, directeur van het Uitvoeringsprogramma Convenant, geeft aan dat hij blij is dat ook bestuurders, zoals de gedeputeerde De Vries, zich uitspreken over het belang van bodem en bodeminformatie. Ook in de media krijgt bodem aandacht, zoals in een recent artikel over de spoedlocaties in een landelijke krant. Vervolgens geeft Gerd de deelnemers een korte beschrijving van de context van zijn verhaal: het bodemconvenant Het uitvoeringsprogramma van het bodemconvenant bestaat uit de projecten spoedlocaties, gebiedsgericht grondwaterbeheer en ondergrond. In eerste instantie had bodeminformatiebeheer geen plek in het convenant, maar vanwege de relevantie is dit nu ook opgenomen. Door de breedte van de onderwerpen in het uitvoeringsprogramma is het belangrijk om samen te werken met andere beleidsvelden. Daarom wordt er momenteel een visie op bodeminformatie opgesteld door de overheden. Het doel daarvan is om een gemeenschappelijke basis leggen voor adequaat beheer van informatie over bodem en ondergrond, een notie van gezamenlijkheid te bereiken, het borgen van collectief geheugen en het leggen van een basis voor de

toekomst. Uitgangspunten daarbij zijn: Opgesteld vanuit gebruikers; Aansluiten bij wat er is; Kritisch zijn; Samenhang bodem en water in de context van RO; Verdienmodel; Toekomstbestendig; Ontwikkelmodel. En dat moet ook concreet worden gemaakt door goed zicht op informatiebehoefte te krijgen voor het uitvoeringsprogramma, om bodem te zien als onderdeel RO, en afspraken te maken over centraal vast te leggen informatie. Waar nodig moeten we 1 taal spreken: dat vraagt om standaardisatie, ontsluiting, communicatie, SIKB, Inspire, BRO. Er moet een organisatie komen voor coördinatie, beheer en een overlegstructuur. En als laatste is draagvlak en gedrag van belang. Dat is te bereiken door het tonen van best practices, en het onderbouwen van het verdienmodel

Aan het einde van zijn presentatie vraagt Sytske hem welke stellingen hem het meest aanspreken. Dat zijn er drie die goed aansluiten bij zijn verhaal: "Kijk om je heen en leer", "Denk in netwerken, niet in hokjes" en "Kwaliteit is belangrijk, maar niet heilig".

Drie praktijkvoorbeelden vanuit de decentrale overheden

Een aantal decentrale overheden illustreren de praktijk van uitwisseling en inzet van informatie door voorbeelden te geven.

Succesvolle ketenuitwisseling bodemkwaliteitsgegevens, Isaac Bebelaar, gemeente Veere, namens het Zeeuws platform bodembeheer

Isaac spreekt namens het Zeeuws Platform Bodembeheer. In Zeeland werkt de ketenuitwisseling wel goed. Een advies daarvoor is om in gesprek te blijven als provincie en gemeente met de stakeholders. Isaac heeft met verbazing de linked-in discussie over bodembeheer gevolgd. Waarom werkt ketenuitwisseling nu zo vaak niet? Je moet kunnen / willen en mogen. Daarbij is het van belang om te beseffen dat bodem slechts een klein stukje is in veel thema's. Het is echter wel belangrijk om anderen te blijven enthousiasmeren over bodem. En daarnaast is de marktwerking van belang. Door goede uitwisseling als eis te stellen bij opdrachten is veel winst te behalen.

Vervolgens geeft Isaac een real life voorbeeld over het online inlezen van XML bestanden. Isaac eindigt met een aantal eigen stellingen: "Een zichzelf respecterende overheid en zichzelf respecterend adviesbureau willen klant optimaal voorzien van juiste en volledige informatie; (j/n)

- Daarom altijd 100% digitale uitwisseling; (j/n) en
- Actuele informatie altijd bij bronhouder opvraagbaar" (j/n)

Van de stellingen van 12 oktober is zijn favoriete stelling: Investeren in bodeminformatie is verdienen in de toekomst. En dat is in Zeeland bewezen.

Bouwstenen Fryslân door Sikke Roosma Provincie Fryslân

In Friesland wordt aan een digitaal knooppunt gebouwd. Er is veel kaartmateriaal van RO, bodem en ondergrond om duurzaam gebruik van de ondergrond te ondersteunen, maar wat is duurzaam gebruik, hoe doe je dat? Door de nieuwe Wro moeten gemeenten meer gaan doen. Ook vanuit de nieuwe omgevingswet worden gemeenten bevoegd gezag. En ook de waterschappen krijgen meer te zeggen over de watervoerende pakketten in de ondergrond. Als je kijkt naar de lagenbenadering hebben dus Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen allemaal wat te zeggen over de verschillende lagen en moet er dus worden afgestemd. Dat kan door daadwerkelijk samen te werken, vrienden te worden. Linked-in is daarbij te onpersoonlijk.

Het digitale knooppunt begint bij de kaart en dat wordt gekoppeld aan informatie. Dat is niet hetzelfde als data; boorpunten. Er zijn voor Friesland 26 bodemthema's met hun relaties uitgewerkt op digitale kaartlagen. Er is

steeds gekeken naar kwaliteit, ingreep, proces. Momenteel wordt het knooppunt getest, hoe het zal moeten werken en of andere werkvelden ermee om kunnen gaan. Sytske vraagt Sikke welke stellingen hem het meest aanspreken. Dat zijn dat was eerst stelling “Kijk om je heen en leer” maar ook stelling “Gebruik de human-factor” en het belangrijkste is volgens Sikke “Maak een plaatje bij het praatje”.

Bodem informatie voor bestemmingsplannen door Paul Bezemer van de gemeente Dordrecht

Als laatste praktijkvoorbeeld komt RO-er Paul Bezemer van de gemeente Dordrecht aan het woord. Hij is als een van de weinige RO-ers naar deze bijeenkomst gekomen, maar hij wil graag vertellen hoe bodem en RO elkaar kunnen vinden.

De RO-er weet niet zo maar wat bodem kan betekenen. Dat moet de bodemkundige de RO-er ook niet vragen, dat moet worden verteld. En dan niet door sectorale verhalen, maar maak het leuk en aansprekend.

Als je kijkt naar bestemmingsplannen uit 2005, dan wordt bodem benoemd als archeologie en bodemkwaliteit. In 2008 is al wat meer informatie te vinden, maar het wordt niet duidelijk of de bodem nu gewoon schoon is of niet? Wat kun je er wel en niet mee? Bodemkwaliteitsplannen liggen weer niet bij de gemeente, maar bij omgevingsdiensten. Toch zijn deze met enige inspanning wel te verkrijgen, maar wat zijn ze waard? Als disclaimer staat erin dat ze niet te gebruiken zijn voor het bepalen van bodemkwaliteit op een locatie. Dat is lastig te begrijpen. Er is veel informatie, soms wel 80-90 rapporten, maar wat is nu interessant?

Dordrecht is nu bezig met het maken van kaarten met deze interessante informatie en dan niet alleen informatie over bodemkwaliteit, want er is veel meer. Daarmee worden in de gemeente workshops gehouden voor RO, bodem verkeer, economie, etc. waarbij gevraagd wordt wat de aanwezigen ermee kunnen. Kaarten zijn de basis. In de Drechtsteden komen deze in het systeem “Drechtmaps” terecht. Het echte ordenen is nog steeds het domein van de RO-er, die kan integreren.

De stellingen “Maak een plaatje bij het praatje” en “Kwaliteit is belangrijk, maar niet heilig spreken” Paul het meeste aan. Maak kaarten die spreken voor de andere werkvelden.

Alle presentaties zijn te downloaden via www.platformbodembeheer.nl onder archief.

Parallele sessies 'Proef de bodeminformatie'

In 'Proef de bodeminformatie' konden de deelnemers u vervolgens zelf kennis maken met nieuwe toepassingen. In enkele korte workshops kon men aan de slag met toepassingen zoals ontwerptafels, het maken van een geoportaal met een interactieve kaartviewer, etc. Tevens was de informatiekraam voor de Basis Registratie Ondergrond (BRO) te raadplegen tussen de verschillende programmaonderdelen in.

Sessie 1 - Ontwerptafelsessies

In deze sessies konden de deelnemers aan de slag met ontwerptafels / touchtables. In kleine groepen werden cases uitgewerkt, waarbij de digitale informatie op de tafel wordt gebruikt om de deelnemers te ondersteunen om een bepaald doel te bereiken. Ontwerptafels bieden de functie 'tekenen' en in veel gevallen ook 'rekenen'. De sessie ging in op gebiedgerichte grondwaterbescherming en de tweede sessie op het plannen van landgebruiksfuncties met behulp van bodeminformatie. De presentaties van beide sessies zijn te vinden onder www.platformbodembeheer.nl onder 'archief'.

- c. Gebiedsgerichte grondwaterbescherming
Marcel Boerefijn en Jantine Hoekstra (Tauw)
- d. Maps4planners
Linda Maring (Deltares)

Sessie 2 - Markt: proef de bodeminformatie met flietspresentaties, nieuwe toepassingen en demo's

Op de markt waren verschillende toepassingen en demonstraties te vinden. Tevens werden enkele flietspresentaties gegeven vanuit het kadaster, het provinciaal georegister, de Brabantse bodemwijzer en de bodem4gebieden wiki. Deze presentaties zijn te downloaden onder www.platformbodembeheer.nl onder 'archief'. De volgende toepassingen en demonstraties waren aanwezig op de markt:

- Serious Gaming: "Om de Put"
Rens van den Bergh en Almar Joling (Deltares)
- Kadaster: Wat kunnen we met bodeminformatie, o.a. demo Grondroedersportaal
Martinus Vranken (Kadaster Ruimte en Advies)
- Provinciaal georegister
Ron Wardenier (GBO/provincie Groningen)
- Brabantse Bodemwijzer
Marius van het Hoff (Provincie Noord-Brabant)
- Bodem4 gebieden wiki
Henk Puylaert (H2Ruimte)
- Ondergrondse planning van de provincie Utrecht
Frans Otto (Provincie Utrecht)
- De Basisregistratie Ondergrond (BRO)
Peter Jellema en Hans Hooghart (TNO)

Informatie over de Basisregistratie Ondergrond (BRO) is te vinden op www.dinoloket.nl. U kunt zich abonneren op Nieuwsberichten BRO door een mailtje te sturen naar hans.hooghart@tno.nl met als onderwerp subscribe BRO.

Sessie 3 - Cursus maak je eigen geoportaal met de interactieve kaartviewer

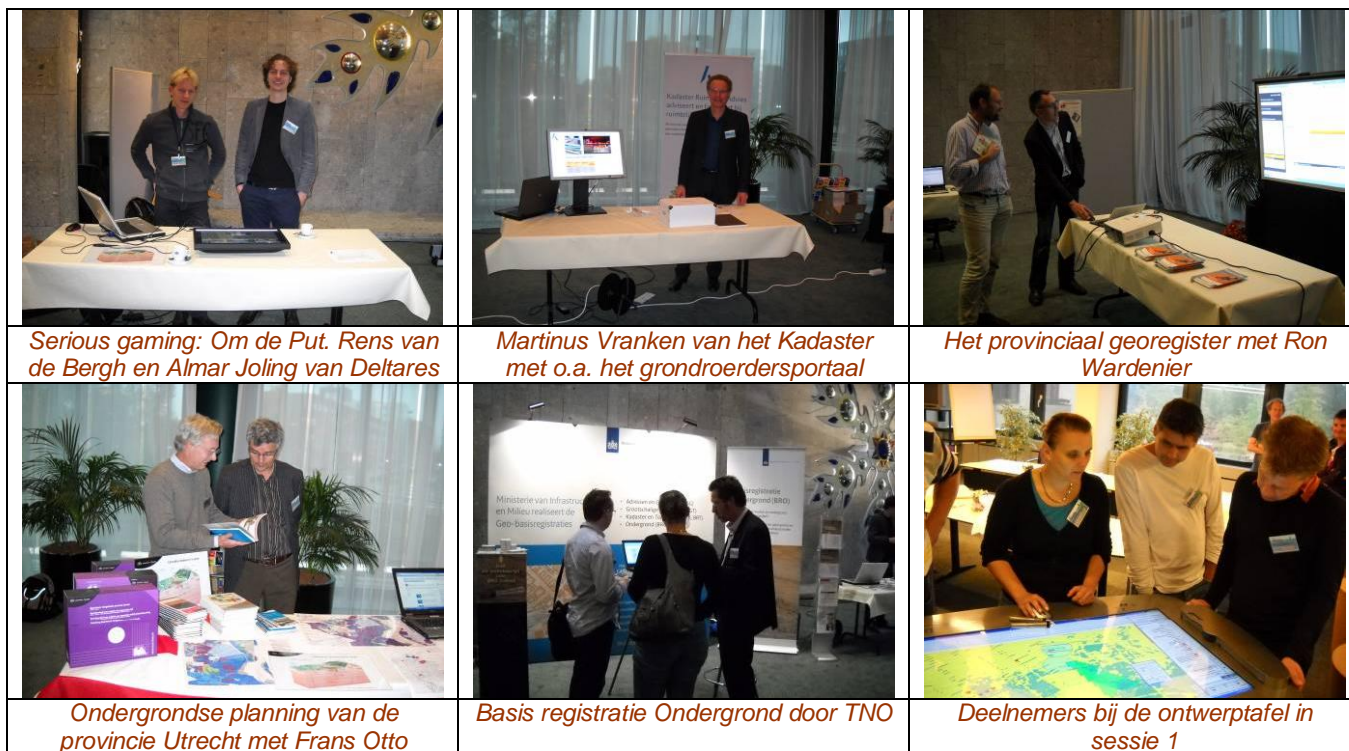
Andreas Hoogeveen (Royal Haskoning) en Jan Klein Kranenburg (Bodem+)

In deze sessie maakten de deelnemers kennis met diverse vrij toegankelijke geo-websites en -programma's waar eigen kaartlagen in geprojecteerd konden worden. Er is een toelichting verzorgd op 'kaartbibliotheken' zoals het Provinciaal en Nationaal Georegister en duidelijk werd dat je deze kaarten ook thuis in bijvoorbeeld Google Earth kunt bekijken. Tot slot is geoefend met de bouw van een eigen geoportaal.

Sessie 4-Utrecht CS en bodeminformatie

Roelof Westerhof (Royal Haskoning) en Henk van de Berg (Gemeente Utrecht)

Binnen de sessie over het Utrechtse stationsgebied bleek het risico van een tunnelvisie. Zeker in zo'n groot project met zoveel partijen en belangen, ontstaat de neiging van een terugtrekkende beweging naar het eigen deelproject. Hoe dat te voorkomen en daarmee om te gaan, daar kwam niet direct een antwoord op in de sessie. Wel werd duidelijk dat het veel vraagt van professionalisme van mensen en de goede toegankelijkheid van informatie (van en voor iedereen).

Serious gaming: Om de Put. Rens van de Bergh en Almar Joling van Deltares

Martinus Vranken van het Kadaster met o.a. het grondroerdersportaal

Het provinciaal georegister met Ron Wardenier

Ondergrondse planning van de provincie Utrecht met Frans Otto

Basis registratie Ondergrond door TNO

Deelnemers bij de ontwerptafel in sessie 1

Terugkoppeling

De middag werd door Sytske Postma afgesloten met het vaststellen van de belangrijkste inzichten. De deelnemers konden zelf kiezen wat zij hiervan meenemen naar de eigen praktijk. Immers het vergaren van (bodem)informatie is geen doel maar een middel. Tijdens de terugkoppeling zijn de stellingen weer bekeken.

Stelling	score	Stelling	score
1-Heb een visie, maak een plan	9+	6-Techniek is een middel, focus op het doel	4+
2-Kijk om je heen en leer	2+	7-Kwaliteit is belangrijk, maar niet heilig	9+/2-
3-Denk in netwerken, niet in hokjes	4+	8-Investeren in bodeminformatie is verdienen in de toekomst	8
4-Markt en overheid hebben elkaar nodig	2+	9-“Database open u”	4
5-Maak een plaatje bij het praatje	18+	10-Gebruik de human-factor	5

Maak het plaatje bij het praatje scoorde hoog. Veel mensen hadden deze stelling gekozen. In de discussie bleek dat je de stelling ook goed andersom kunt lezen: Maak het praatje bij het plaatje, oftewel wees zelf de legenda bij de kaart.

De stelling open database scoorde daarentegen juist minder terwijl men toch voor data-uitwisseling is. Dat komt toch doordat men regie of controle over de data wil blijven kunnen voeren. Je moet waken voor eigen interpretatie van de data. Dus het praatje geven bij een goed plaatje blijkt wederom van belang.

De stelling ‘Kijk om je heen en leer’ scoort laag. Dit heeft misschien te maken met het feit dat het nog steeds makkelijker wordt gevonden om binnen je eigen sector te blijven: ‘onbekend maakt onbemind’?

De stelling kwaliteit “Kwaliteit is belangrijk, maar niet heilig” scoorde veel ‘plussen’ maar ook een paar ‘minnen’. Het gaat daarbij om de discussie of je veel data of alleen goedgekeurde data wilt vrijgeven. Stel je de data open of ga je voor 100% kwaliteit? Daar is veel discussie over. Sommige mensen hebben liever iets dan niets. Bovendien kost 100% kwaliteit een enorme investering. Anderen geven aan dat de data die er is, wel juist moet zijn, anders wordt het op den duur niet meer gebruikt. Open stellen kan er juist ook zorgen dat er een kwaliteitscontrole van derden ontstaat. Over het delen van data moeten de we dus goed nadenken, maar begin

met iets. We moeten verder. Met de stelling: “Kijk om je heen en leer” en benut je netwerk!, sloot Sytske Postma de bijeenkomst af.

Aan het einde van deze platformmiddag bood de provincie Utrecht de deelnemers een borrel aan, waar vele deelnemers gebruik van maakten om na te praten.

Discussieer verder over de stellingen op LinkedIn in de groep ‘Bodem informatiebeheer’ op <http://linkd.in/nanypA> (alleen met een account toegankelijk).

Het kernteam Platform bodembeheer

Alle presentaties en verslagen van het platform zijn te downloaden via www.platformbodembeheer.nl onder “archief”

Bijlage 1: Stellingen van 12 oktober

1. Heb een visie, maak een plan

Besef dat informatiebeheer een activiteit is dat een organisch geheel is tussen de afdelingen beleid, ICT en Geo. Gebrek aan dit besef zorgt er vaak voor dat niemand zich echt verantwoordelijk voelt. Verander dit. Benoem een ambassadeur. Formuleer een doel waar je als organisatie naar toe wilt. Inventariseer omgevingsontwikkelingen en bepaal hoe jij daar als organisatie in staat. Met het oog op je doel, maak je een plan waarin de juiste spelers een duidelijke taak krijgen. Zonder een plan is er geen budget en geen ruimte om informatiebeheer goed op te pakken.

2. Kijk om je heen en leer

Elke overheidsorganisatie heeft zijn eigen kenmerken en unieke eigenschappen. Ga shoppen. Weet wie waar goed in is en gebruik *best practices*. Gebruik intermediaire organisaties zoals BOOG, WEB en Bodem+ om jouw successen in de etalage te zetten en andersom; informeer hoe anderen het doen. Kijk ook eens hoe partijen buiten de bodem-sector met informatiebeheer om gaan, zoals de waterwereld en de geoinformatiewereld.

3. Denk in netwerken, niet in hokjes

Je kunt heel veel tijd en energie stoppen in het bepalen van jouw ‘domein’. Welk bereik moet het informatiebeheer hebben? Moet ik geen rekening houden met aanpalende beleidsterreinen of die zelfs in mijn plan betrekken? Om je heen kijken is goed (zie 2.), maar start vanuit een behapbare context: je structuurvisie, je afdeling etc. Besef dat Bodem raakt aan RO, dat RO weer raakt aan natuur, dat natuur weer raakt aan landbouw, dat landbouw weer raakt aan visserij, maar dat vissen niet zoveel te maken hebben bodem. Verbreding mag dan wel *hot* zijn, haalbaarheid is nog veel *hotter*. En als je dan toch die ene keer wilt weten wat de effecten van loodverontreiniging op stekelbaarzen zijn, zoek je toch gewoon op LinkedIn waar je de juiste persoon met de juiste kennis kunt vinden?

4. Markt en overheid hebben elkaar nodig

Overheden zijn geneigd afstandelijk te doen naar marktpartijen. Besef ook dat marktpartijen vanuit hun eigen belang overheden kunnen helpen bij sommige vraagstukken. Zo zijn er tal van voorbeelden waarbij marktpartijen met behulp van open data, geweldige apps hebben ontwikkeld voor burgers of andere doelgroepen. Zie bijvoorbeeld pagina 6 in deze IPO-brochure: <http://goo.gl/xCe5M> over een voorbeeld in de Amerikaanse stad Boston.

5. Maak een plaatje bij het praatje

Van data en informatie kun je kaarten maken. Kaarten zijn illustratief en kunnen verduidelijkend werken. Maak kaarten, ontsluit ze en licht ze toe. Gebruik deze kracht van bodeminformatie om aan tafel te komen bij anderen.

6. Techniek is een middel, focus op het doel

We zijn geneigd om ontwikkelingen rond bodeminformatiebeheer te beschouwen als een doel. Bedenk dat zelfs grote ontwikkelingen zoals de Basisregistratie Ondergrond geen doel op zich is, maar een middel is. Doe soms eens een stap terug en denk hier over na. Het werkt verhelderend.

7. Kwaliteit is belangrijk, maar niet heilig

Een veel gehoorde reden om data niet te ontsluiten, is dat de informatie niet altijd klopt. Maar als het niet ontsloten wordt, wie komt er dan ooit achter die gebreken? Juist door het te gebruiken zet je de kracht van anderen in om je te helpen met het op peil brengen van de kwaliteit. Noem het 'crowdsourcing', dan is het nog hip ook. En verder geldt hier de 80/20-regel; wil je 100% kwaliteit dan zal de laatste 20% je 80% van de tijd kosten. Dus accepteer een foutenmarge en communiceer deze.

8. Investeren in bodeminformatie is verdienen in de toekomst

Ontwikkelingen kosten geld. Maar kijk eens zakelijk naar deze uitgaven. Maak een businesscase. Veel ontwikkelingen op het gebied van bodeminformatiebeheer werken uiteindelijk besparend. Illustratief: met het volledig automatiseren van de afhandeling van bodeminformatieverzoeken bij gemeenten kunnen we landelijk 30 – 40 FTE besparen.

9. "Database open u"

Open data is *hot*. Door de data vrij ter beschikking te stellen, ben je als overheid transparant en stel je anderen in staat mooie dingen te doen met je data (zie 4.) Je data ontsluiten is niet eng, maar vereist vaak wel een omslag in denken. Realiseer je ook welke kosten je kunt besparen met het aanbodgericht ontsluiten.

10. Gebruik de human-factor

Niet alles is te automatiseren. Niet voor niets stranden er veel grote ICT-projecten, vaak vanwege te ambitieuze doelstellingen. Voorbeeld: verkeersinformatie is handig, maar je moet nog wel zelf rijden. Dit geldt ook voor bodeminformatie. Houd rekening met je medeweggebruikers. Ga de dialoog aan en gebruik informatie als input voor je gesprek.